

Balslev gennem tiderne

Publikation nr. 48. 2018

Ejby Kommunes

Lokalhistoriske Arkiv

ISSN: 0901-4020

Forsidebillede:

Balslev Kirke, forsamlingshus, skole og gadehuse ca. 1910

Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv.

Redaktion: Hans Jensen

Ansvarshavende: Søren Skov

Tekst: Peder Nørregaard Hansen, Ørslev, Jørgen Jensen, Balslev, Jens Aage Bang Jensen, Mosegård, Finn Krupsdahl Sørensen, Båring og Hans Jensen, Nørre Aaby

Tryk og layout. MV-Tryk A/S, Middelfart

Udgivet af Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv og Støtteforeningen for Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Skulle nogens ophavsret være krænket, bedes man kontakte ansvarshavende

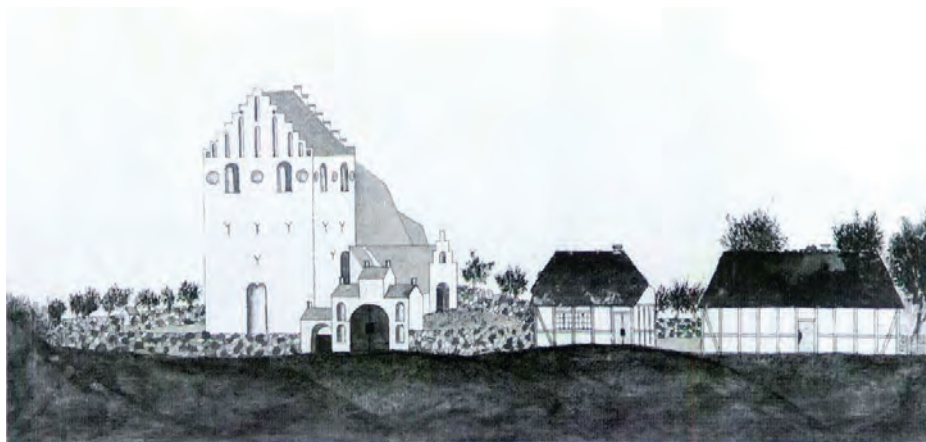
ISSN: 0901-4020

Oplag: 500

Balslev gennem tiderne.

Balslev er nævnt første gang i 1476 i formen Batisleticam . Forleddet er måske mandsnavnet i runedansk. Ballung efterleddet -lev-lef som formentlig betyder arvegods. Balslevs navn har været skrevet således: 1572 Balsleuff, 1624 Bal-sløff, 1650 Baldtzle, 1661 Balsleff, 1755 Balssløv.

Anlæggelstidspunktet er mellem vikingetid og middelalder. Det er en adelby med kirke. Den er ikke anlagt ved udflytning. Gårdene og husene ligger fordelt langs den Ø-NV gående bygade. Kirken ligger isoleret N for bebyggelsen, mens præstegården ligger i landsbyen. I året 1795 er der en stjerneudskiftning med mindre blokke iblandt. Jordbunden er moræneler med forekomster af ferskvandssand- tørv og- dynd samt smeltevandssand. Der er agerjord, engjord og skov. Kun en gård er flyttet ud, ellers ligger alle gårde på deres oprindelige pladser. Vejsystemet er intakt, men der er opstået en husklynge ved kirken. Enkelte steder er der ligeledes bygget huse ved bygaden. Det udstrakte vejnet og en del tofteskel er bevaret.

Balslev Kirke og Skole år 1818. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv.

Udviklingsbeskrivelse

Af det 552 ha. store ejerlav var i 1682 opdyrket 51%, hvilket er i overensstemmelse med herredsgennemsnittet. Byen havde da 2-vangsbrug, men med en årlig mark tilknyttet. Byen takseredes til 91 tdr. hartkorn i 1684 og tilsvarende til 95 tdr. htk. i 1884. I forhold hertil er landgildehartkornet fra 1664 (147 tdr.htk.) påfaldende højt. Det store ejerlav er naturligt afgrænset til alle sider. Mod nord synes Mosegaard udskilt som udflytterbebyggelse. To marknavne ”Binderup” 1572 ved præstegården og ”Grimstrup”1682 øst for Balslev synes at vidne om nedlagte bebyggelser. Det er dog et spørgsmål, om navnene ikke

blot vedrører enkelte bydele i den løst opbyggede Balslev by. Balslev stjerneudskiftedes i 1795. Ingen gårde synes udflyttet. Byen havde i senmiddelalderen stærkt splittede besiddelsesforhold. I 1472 skænkede Ejler Hardenberg bl.a. en gård i Balslev til Helligåndshuset i Assens, mens Henrik Knudsen til Ivernæs (Wedellsborg) omkring 1500 gav en gård i Balslev til Husby præstegård.

Kort over Balslev 1850-1884. Kortforsyningen.

Her foruden lå der en præstegård i byen. Kronen var i besiddelse af 6 selvejergårde (Hindsgavl Len), der i 1664 imidlertid var blevet til 2 selvejergårde og 4 fæstegårde. Men byen domineredes til stadighed af adelen, der i 1664 ejede 2/3 af byen. Største lodsejer var Tybrind med 5 gårde og 7 huse. I 1762 var Tybrind (under grevskabet Wedellsborg) nået op på 12 gårde foruden huse. Medens Minendal (ligeledes under grevskabet) havde en enkelt gård. Endnu i 1909 var størstedelen af byen på grevskabets hænder.

Antallet af gårde varierer tilsyneladende noget i 1600- og 1700-tallet, især som følge af en række småbol (i 1664 3 småbol a 2-3 tdr. hkt.), der skiftevis regnes som huse og som gårde. Som helhed synes gårdtallet uforandret fra 1606 til 1844, hvorefter det falder frem til 1909. Som følge af den sene overgang til selveje udebliver gårdtallets ekspansion således. Allerede i 1572 hørte der 5 huse til præstegården, men også hvad hustallet angår, ligger ekspansionen langt under det normale. Befolkningstallet er da også uændret 1845 i forhold 1787, hvilket tidsrum herredets befolkning ellers steg med 62%. Gårdene var i 1688 forholdsvis små. Byen synes aldrig egaliseret.

Kilde: Landsbyhistorisk oversigt. Fyns Amt. Tilrettet af Peder Nørregaard Hansen, Ørslev

Mindestenen over præsteslægten Balslev.

For nogle er Balslev et efternavn, men det er også navnet på en vestfynsk landsby og en hvidkalket landsbykirke. Det er også en mindesten rejst i 1928 for bonden Andersen Rasmussen og dennes søn Rasmus Andersen, som blev amtsforvalter og far til Jens Balsløw, fra hvem præsteslægten nedstammer.

I 1658 – 60 var Danmark i krig med Sverige. Svenskerne gik som bekendt over isen på det tilfrosne Lillebælt fra Jylland til Brandsø. Den nærmeste vej fra Brandsø til Fyn er til halvøen Wedellsborg, hvor herregården af samme navn ligger. Her lå en mindre dansk hær og ventede på dem. Carl Gustav snød den danske hær, han gik en mørk nat over isen, ikke til Wedellsborg, men derimod et stykke længere mod nord til Tybrind Vig. Han kunne nu falde den danske hær i ryggen, og han gjorde det og udslettede den totalt næsten uden selv at lide tab. Et gammelt rygte fortæller, at et garderegiment til hest gik gennem isen i en rørskov mellem landsbyerne Føns og Balslev, fordi denne rørskov ikke var bundfrossen, og efter sigende skulle dette regiment sidde der endnu. Det skulle være derfor, at rørskoven har fået navnet Gardersøen.

Hele Vestfyn og snart hele Fyn blev nu besat af svenske soldater, og når man læser egnsberetninger fra den tid, er der ingen ende på de grusomheder, det medførte. Svenskerne myrdede, røvede og plyndrede, hvor de kom frem, og de afbrændte gårde og huse, ja hele landsbyer efter deres forgodtbefindende. Balslev sogn blev også besat, og der er frygtelige historier fra den tid, men dem springer vi over.

I 1650 var Anders Rasmussen gårdfæster på gård nr. 6 i Balslev, gårdens ejer var rigsadmiral Henrik Bielke, Frøbjerg hovedgård m.fl. Gård nr. 6 hedder i dag Balslevgård. Det var dengang og er stadig en af Balslevs største og bedste gårde. Anders Rasmussen var enkemand, men havde været gift to gange. Med den første kone havde han en datter, og med den anden en datter og en søn. Sønnen hed Rasmus Andersen f. 12-3-1656.

*Balslevgård 1939.
Foto: Sylvest Jensen, Hillerød*

Anders Rasmussen blev så forarmet under svenskerkrigen, at han måtte opgive gårdfæstet og rejste fra byen. Hvor han drog hen, og om han beholdt sine to piger hos sig, vides ikke, men den treårige Rasmus Andersen kom i pleje hos farbroder rådmand Jens Rasmussen i Bogense. Rasmus Andersen fik hos farbroderen en uddannelse (blev holdt til bogen), og han udviste stor flid og dygtighed. Han blev uddannet til skriver og kom i tjeneste hos borgmester og amtsforvalter over Odense og Rugårds amter Jens Eriksen. Rasmus blev d. 13-12 1686 udnævnt til amtsskriver og ridefoged over Odense og Dalum, Skt. Knuds Kloster og Rugårds amter og overtog embedet 1-1 1688.

Rasmus Andersen blev d. 22-8 1688 som 32-årig gift med den 18-årige Marie Elisabeth Bang. Hun var datter af præsten Hans Bang, Særslev, der igen var søn af biskop Bang, Odense. Der var fire børn i ægteskabet. Jens Balsløw, født 1690, død 1761 (Plejefaderen opkaldt). Hans Bang Balsløw født 1699, død samme år (morfaderen opkaldt). Anna Balsløw født 1701. Marie Cathrine Balsløw født 1703. Var det for at mindes den rigtige fader Anders Rasmussen, at børnene fik efternavnet Balsløw, eller var det fordi Andersen ikke var fint nok længere? På grund af svaghed og alder ansøgte Rasmus Andersen i 1718 om fritagelse for sine embedspligter, han var da 62 år gammel og havde haft embedet i 30 år. Han døde samme år d. 5-11. Rasmus Andersen blev en rig mand, han ejede ved sin død en gård i Odense, og gav en gård i Gislev for sit gravmæle i Skt. Knuds kirke i Odense.

Deres ældste søn, Jens Balsløw, blev født i 1690 og fik sit efternavn fra fødebyen og blev stamfader til de Balsleverne, som siden har beklædt talrige præsteembeder i den danske folkekirke. Rasmus Andersen og Maria Elisabeth Bang fik en søn mere, som døde som lille, samt to døtre. Men historien om Balsleverne kunne være blevet en ganske anden. Jens Balsløw (1690-1761) var som barn to gange tæt på at dø, hvilket han skrev om som voksen. Første gang var, da han som seksårig besøgte sin morfar, hvor man ville skyde en høg, som havde angrebet familiens duer. Her var Jens Balsløw tæt på at blive ramt i en vådeskudsulykke. En tjenestepige fik slemme skudsår, men den unge Balsløw slap uskadt. Det andet uheld indtraf, da han var ni år gammel og på besøg i Odense, hvor han legede ved en dam ved vintertide. Han faldt i vandet og har siden beskrevet, hvordan han hørte vandet buldre. På modig vis hjalp to af hans venner ham op af vandet. Om hændelsen skrev han: ”Jeg har ikke uden taknemmelig erindring kunnet tænke derpå og prise mine trofaste frelsere, som opvakte denne hjælp”.

Jens Balsløw

Jens Balsløw ca. år 1699. Efter et maleri. Fotoets oprindelse ukendt.

Jens Balsløw. Foto af maleri fra nyere tid. Hænger på Tommerup Lokalhistoriske Arkiv. Arkiv.dk

Jens Balsløws forældre fik malet et portræt af deres eneste søn, hvor den blonde dreng er klædt på i fornemt tøj og ser mildt på beskueren. Kunsternes navn er ukendt, men man regner med, at billedet er malet, efter at Jens Balsløw havde overlevet drukneulykken som niårig. En slægtning Ole Balslev har fortalt, at de opfattede det fuldstændig som nåde fra Gud, at Jens Balsløw ikke omkom ved vådeskudsulykken eller i dammen. Jens Balsløw blev undervist i hjemmet, til han var 16 år, hvorefter han kom på gymnasiet og fortsatte på teologistudiet. Da han var 25 år, slog han sig ned i Tommerup som præst, og en måned efter indsættelsen blev han gift. Hans første hustru døde i barselssengen. I sit andet ægteskab fik han fem børn og gennem dem 33 børnebørn. Det var kun de tre af hans fem børn, som fik efterkommere med efternavnet Balslev. Balslevslægten blev her delt i tre grene. En sjællandsk gren, en Tommerup- gren og en Hårslev- gren. I både Tommerup og Hårslev hed præsterne i mere end 100 år Balslev.

7. november 1928

Den dag standsede eksprestoget på Ejby station, og ca. 250-300 mennesker, deraf 60 af slægten Balslev fra alle egne af Danmark satte hinanden stævne i Balslev. Og hvorfor, jo for den dag blev dette mindesmærke for præsteslægten Balslev afsløret. Hvem rejste så dette mindesmærke? Og hvem betalte det? Var det præsteslægten Balslev? Nej. Var det byen Balslev? Nej. Var det Balslev-Ejby kommune eller amtet? Nej, hvis det havde været nogle af dem, så var der

nok ikke kommet så mange mennesker, nej, det var alle de menighedsråd og menige medlemmer over hele landet, hvor der var eller havde været en præst af præsteslægten Balslev, og det var mange steder. Fra Vendsyssel til Falster, fra Vestjylland til Nordsjælland, men mest fra Fyn, og især fra Nordfyn. Det er her, de fleste præster af Balslevslægten har virket.

Den første præst af Balslevslægten var Rasmus Andersens søn, Jens Balsløw, han var præst i Tommerup-Brylle i 1715-61. Og siden blev søn efter fader i ubrudt rækkefølge ad flere linier præster helt op til vore dage. De allerfleste Balslever har været landsbypræster, kun få i byerne og ingen i hovedstaden, først i 1925 kom eneste undtagelse. Enkelte nåede at blive biskop, biskop Balslev i Ribe og biskop Balslev på Fyn. Det er ikke helt urimeligt at antage, at denne slægts forkærlighed for Fyn og for landsbyen, står i forbindelse med dens oprindelse fra den fynske landsby og bonderod. Ligesom den fynske landbefolknings godhed for de Balslevske præster turde forklares ud af gensidigt slægtskab og dermed følgende forståelse.

Ejendommeligt for slægten er det egentligt, at den har følt sig stærkt knyttet til enkelte steder. Det er ikke ualmindeligt i andre slægter, at søn er fulgt efter fader i samme præstegård, men sjældent er det, at embedet er gået i arv i 3 led, som det er sket i Vester Skerninge på Syd-fyn, hvor pastor Bredsdorff har haft embedet. (Rasmus Andersens datter Cathrine Balsløw var gift med Th. M. Bredsdorff). Det er vist også uden sidestykke, at der af Balslevslægten både i Tommerup og i Hårslev har været 4 præster efter hinanden, i Hårslev gennem 4 generationer og i 125 år fra 1778 til 1903.

*Mindesten for grundlæggeren af Balslevslægten
Rasmus Andersen og dennes far.*

Foto: Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv.

Den store sten i mindelunden kom fra Humlegården i Balslev. Med hejseværk skulle kæmpen op på en vogn for at blive transporteret til sin endelige placering. Alt gik for så vidt godt, bortset fra, at vognen ikke kunne klare stenens

enorme vægt. Stenen gik lukt igennem vognbunden. I næste forsøg lykkedes det at få stenen kørt på plads.

Det var Historisk Samfund for Odense Amt v. proprietær Hjort, Baagøgaard, der var initiativtager til rejsningen af mindesmærket, men det var de tre brødre, redaktør Bertel Jensen, Århus, biskop Rud, Odense og gårdejer Niels Jørgen Rud, Balslev, der fostrede ideen. Entreprenør Lars Clausen, Vissenbjerg, formede højen og rejste stenen, og det var billedhugger Jensen, Odense, der indgraverede indskriften, i alt 500 bogstaver. I en halvcirkel uden om den store sten blev rejst 23 mindre sten med navne af afdøde præster af slægten Balslev. Selve grunden og den store sten blev skænket, men alle andre udgifter til at rejse højen blev på 2037 kr. (1928 priser). Pengene blev samlet ind i en lang række sogne over hele landet, hvor der var eller havde været en præst af slægten Balslev, beløbene var fra 5-250 kr.

Mindelunden år 2018. Foto: Hans Jensen

Balslev Humlegård. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Efter afsløringen var der gudstjeneste i Balslev kirke med prædiken af pastor Jacob Jacobsen, Balslev, biskop Rud og pastor Sofus Th. Balslev, Søndersø. Efter gudstjenesten var præsteslægten vært i forsamlingshuset for alle deltagerne ved et fælles kaffebord. Der blev holdt en lang række taler. Mødet blev ledet af kaptajn Balslev, København.

Pastor Jacob Jacobsen med et konfirmandhold, år 1934. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv.

Sofus Th. Balslevs prædiken.

Biskop Rud sagde: ” Som I ved, er jeg præst og nu også biskop, og også jeg er her fra Balslev og rundet af bondeslægt. Da jeg hørte pastor Sofus Th. Balslev’s prædiken i kirken i dag, da følte jeg, at han netop udtalte de tanker, der lå bag min begrundelse af rejsningen af mindehøjen. Jeg fik lov til at låne hans manuskript, og jeg læser lige slutningen op for Jer. ”

”Når jeg nu spørger, hvad grunden kan være til, at så mange mennesker her på stedet og rundt om hvor én af vor slægt har levet og virket, har villet rejse denne smukke mindebauta ? Så må jeg svare, at stenen slet ikke står som minde over stormænd, for vi har alle været småfolk inden for vor slægt, og selv om et par har indtaget ret fremragende stillinger i samfundet, så gælder det samme dog for dem, og deres jævne og beskedne fremtræden bar vidne om, at de selv viste det. Men når stenen står så smukt her på den danske bondejord mellem pyntelige gårde og huse, så vidner den om, at her mellem jævne danske kvinder og mænd havde vor slægt rod. Og er der i det hele taget noget særpræget hos vor slægt, da er det sikkert det , at slægten har bevaret en dyb sjælelig samhørighed med den jævne danske kvinde og mand, og når vi blev så venlig modtagne, hvor vi kom i vor gerning, da er det sikkert, fordi vi kom til vore egne og blev venlig modtagne af vore egne. Disse ord retter jeg til Jer, i unge, der kommer efter os gamle,

hvis saga snart er ude! Bevar denne gode slægtsarv, elsk den som et klenodie, og bind den om Jeres hals, som den unge pige bærer det smykke, som hendes moder har båret, og er stolt og glad for at bære det og mindes hende og ønsker at gå i hendes fodspor. Og dog er det, der skal lede os ikke, hvad mennesker har givet os, men hvad der er rundet af Guds nåde og kærlighed. Så takker vi Gud for de dage, der svandt, og for velsignelsen over vor slægt og folk.”

Rud fortsat: ”Se sådan slægt, der kan fostre sådanne præster, der som den 78-årige kan holde sådan en prædiken, en sådan slægt er jeg stolt af at være med til at sætte et minde. Jeg er stolt af, at dette minde er sat i min fødeby, og jeg tror, at min fødeby i fremtiden vil værne om dette minde. Og det er mit ønske, at Gud stadigvæk i mange år må kunne tale til det jævne danske folk gennem denne præsteslægt, der bærer denne landsbys navn. Balslev.”

Vedligeholdelsen og rengøringen af højen blev de første år foretaget gratis af folk fra Overbyen, senere og mod betaling af værten i forsamlingshuset. Omkring 1967 overtog kommunen vedligeholdelsen af højen.

*Balslev gamle præstegård set fra havesiden ca. 1925.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv.*

Det historiske og seværdige minde har Balslev Foredragsforening haft omkring mindestenen, hvor Aage Davidsen, som er født i Balslev 1917, holdt tale. Desuden har Jørgen Pedersen lavet et historisk tidsbillede i et drama i 4 akter spillet af 8 personer i ca. 30-40 minutter. Det samlede materiale er tilgængeligt i Ejby Kommunes Lokalhistorisk Arkiv i Brenderup.

Af Peder Nørregaard Hansen

Balslev Kirkes restaurering

Restaureringen af Balslev kirke startede i året 2005 , hvor der blev etableret automatisk klokkeringning . Det blev starten på en større omgang, hvor det begyndte med et nyt varmeanlæg som erstatning for det gamle, som den tidligere havde sammen med forsamlingshuset. Men betingelsen fra Nationalmuseet var, at der så også skulle etableres varme oppe ved alteret, så hele gulvet skulle graves op, selvom det var bestemt, at gulvet skulle fornyes ved den kommende restaurering inden for et år, men det hele blev godt til alles tilfredshed.

Så endelig oprandt dagen, hvor der blev givet grønt lys for den store restaurering. Der blev bevilget ca. 1,5 million kroner, men på den betingelse fra Nationalmuseet, at den ene million skulle bruges på altertavle og prædikestol, så var der kun en halv million til maling, kalkning, nyt gulv, smålamper på væggene, nye hynder på bænke, og en blotlægning af loftbjælken i våbenhuset. Så der måtte søges forskellige fonde bl. a. Mærsk Møller, og det var positivt, der blev bevilget 1 million, så kunne det hele gå i gang.

*Prædikestolen før restaureringen.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv*

*Efter restaureringen i år 2012.
Foto: Hans Jensen, år 2018*

Det meste interessante var nok, at da altertavlen blev adskilt, viste der sig en gul baggrund og bag den et billede fra 1600-tallet. Det blev rensset for maling og står nu klart og rent til alles beundring. De 12 apostle, som var placeret et andet sted i kirken, kom tilbage til den afdækkede altertavle, hvor de oprindeligt havde siddet.

*Altertavlen før restaureringen.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv*

*Altertavlen bragt tilbage til 1600-tallet. Apostlene har endda fået deres oprindelige plads igen.
Foto: Hans Jensen, år 2018*

Afdækkede kalkmalerier. Foto: Hans Jensen, år 2018

Et medlem af Balslevslægten skænkede kirken denne smukke glaskande og den smukt dekorerede sølvkande- og krus.

Foto: Hans Jensen, år 2018.

Under restaureringen dukkede der flere spændende ting op. Flint fra yngre stenalder fundet i koret, potte fra 1200-årene, mønter fra 1810 og 1818, munke- og nonnetagsten, glaseret keramik m.m. Foto: Hans Jensen, år 2018

Træpaneler fra alteret, håndmedede søm fra alter og gl. kiste, malede klinker fra korgulvet m.m. Foto: Hans Jensen, år 2018

Hele restaureringen var klar til indvielse pinsedag 2012 med efterfølgende frokost for indbudte gæster.

Af Jens Aage Bang Jensen, Mosegård

Balslev Kirke år 1941.
Tuschtegn
af Frode Lund.
Ejby Kommunes
Lokalhistoriske Arkiv

Balslev Skole

Som i rigtig mange landsbyer dannede kirken, skolen og senere forsamlingshuset den akse, livets mange begivenheder drejede om. Wedellsborg startede 10 skoler i 1742, heriblandt Balslev. Den lille skole på 7 fag af bindingsværk med stråtag lå, hvor den nuværende skole ligger, lige ved siden af kirken. Biskoppen visiterede sognet i 1808 og gav skolen dette skudsmål: ”Balslew Skole har næsten alle de Mangler, en Skole kan have, da den er fugtig og Huset usund. Skolestuen var tilforn Lærerens Bryggerhus med deriværende Bagerown”. I 1843 ser det hele noget bedre ud, bygninger og forhold betegnes som gode.

*Her ses skolen ved kirken ca. 1818.
Kortforsyningen*

*Skolebygningen i 1818.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske
Arkiv.*

I 1888-89 blev den skole, vi kender i dag, opført i røde sten med fast tag. Der var plads til 30 elever og til lærerens familie. Ladebygningen blev også fornyet, den fik en længde af 23 alen og var egebindingsværk med stråtekning. Staldbygningen blev sammenbygget med laden og blev på 13 alen. Kostald, svinesti og hønsehus samt børnenes retirader var i denne bygning, som var med fast tag. Der blev også lavet indkørselsport mellem hovedbygningen og ladebygningen. Den gamle brønd i gården blev ikke fornyet, da den gav rigeligt og godt drikkevand. Gymnastikpladsen blev gjort større og møddingen placeret bag staldbygningen, 15 alen fra brønden og helt afsondret fra legepladsen.

I 1902 var der 63 elever. Tallet var jævnt stigende de næste år. I årene 1904 til 1909 var der også forskole. I 1905 toppede elevtallet med 103 børn for derefter at falde. I 1907 blev der lavet en vedtægt for, hvorledes forholdene skulle være på skolen. Her er et lille udpluk: Gulvene i skolestuerne skulle holdes fuldstændig tætte, væggene glittes. Der skulle luftes ud før undervisningen, i pauserne, og efter at undervisningen var slut. Der måtte ikke ryges i undervisningstiden. Gulve skulle vaskes dagligt i sæbevand. Det var ubetinget forbudt at spytte på

gulvet. Spyt måtte heller ikke bruges til at rense tavlerne. Retiraderne skulle vaskes dagligt og tømme, før de var overfyldte. Pissoirerne det samme. Der er ingen tvivl om, at man arbejdede på at undgå smitsomme sygdomme.

Kirke og skole år 1950. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

I skolestuen år ca. 1939-40. Fra venstre: 1. Palle Nordahl Harlek 2. Gunner Johansen 3. Børge Mikkelsen 4. Hans Carl Kamp Eriksen 5. Eli Nielsen 6. Fanny Thomsen 7. Jenny Pedersen 8. Inge Rud Madsen 9. Edna Larsen 10. Bodil Jørgensen 11. Jørgen Horne 12. Jens Thomsen 13. Jørgen Pedersen 14. Charles Andersen 15. Jørgen Lindgaard Larsen 16. Peder Christensen. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Skolebygning og lærerbolig år 1950.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Bænk, vandpost, træ samt lokummer år 1950. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Mange husker sikkert skolen og skolegården med det store træ og bænken omkring.

Forsamlingshuset.

Efter nederlaget til tyskerne i 1864 var der i befolkningen en stor vilje til at forsvare sig og kæmpe for Danmarks fortsatte beståen. Der blev oprettet mange skytteforeninger. Balslev fik sin skytteforening i 1889. Foreningen lejede sig ind i et hus overfor kirken og blev udvidet til en skytte- og ungdomsforening. Der blev holdt høstfest, fastelavnsfest, juletræ og foredrag. Den 5. marts 1907 dannedes foreningen Balslev Samlingshus. Samme år meddelte Kirke- og Undervisningsvæsenet pastor Barsøe ret til at frasælge 1200 kvadratalen af kirkens jord forudsat, at pengene indgik i kirkens regnskab. Pris 1.000 kr. Så blev der tegnet aktier på i alt 4.000 kr., som var den kalkulerede omkostning for hus og grund. Det blev dog lidt dyrere, men een af egnens storbønder (Humlegården) gav et ekstra tilskud (under bordet). Huset kom op at stå godt nok i en lidt skrabet udgave uden toiletter og elektricitet, som blev lagt ind i 1912. Det første WC blev bygget i 1929, træk- og slip kom først til i 1957. Scenebygningen blev færdig efter krigens afslutning i 1945. Herfra fortsatte udviklingen op til i dag. Kunne væggene tale, ville de fortælle om stort set alt, hvad der har rørt sig i sognet. Barsedåb, konfirmationer, bryllupper, begravelser, fødselsdage, jubilæer, foredrag, dilettant, juletræ, høstfest, sangaftener, vinsmagning, hobby- og kunstudstilling, politiske- og andre møder, klub- og foreningsarrangementer af alle slags- ja listen er uendelig lang. Om det så er Jørn Hjorting, Møllehave. Karl Otto Meyer, Hilmar Baunsgård, Frode Kristoffersen og Lille Palle, har de udfoldet sig i forsamlingshuset.

*Købmandens hus, kirken og forsamlingshuset, år ca. 1908-10.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv*

*Børnegymnaster foran
huset
ca. 1910-15.
Ejby Kommunes
Lokalhistoriske Arkiv*

*Forsamlingshusets 75 års
jubilæum år 1983.
Ejby Kommunes
Lokalhistoriske Arkiv*

Der har da været kriser undervejs, husets liv har været i fare, ja tæt på døden. I 1967 overgik huset til kommunen, der bl.a. lagde centralvarme ind. Men sammenholdet i Balslev har reddet huset, som i dag lever i bedste velgående. Således kunne huset samle 170 mennesker til 100-årsjubilæet i 2007. Af aktiviteter af nyere dato kan nævnes gymnastik, yoga, squaredance, knipling, folkedans, gadelysforening, oldermændsdrag, vandværksmøder, lokalhistorisk arkiv og kaffeklub m.m. Middelfart Kommune solgte i 2011 huset til en nydannet forening ved navn Balslev Forsamlingshus. Pris 43.000 kr. med den klausul, at kommunen har forkøbsret ved et evt. salg og til samme pris, som foreningen købte til. En styregruppe har nu taget huset under sine kærlige vinger godt bakket op af kommunen. Huset har endvidere en støtteforening på 120 medlemmer, som yder økonomisk tilskud. Flot gjort af en 111-årig.

Balslev ungdoms- og foredragsforening

VINTEREN 1958 - 59

Onsdag den 5. november kl. 19,30:

Aftenunderholdning ved recitatrice Grethe Tønnesen, Odense.

Lørdag den 29. november kl. 19,30:

Foredrag og film fra Grønland ved skoleinspektør Regnar Bang, Aarhus.

Onsdag den 17. december kl. 19,30:

Julemøde ved pastor Skovmand, Gamborg.

Tirsdag den 13. januar kl. 19,00:

Munter aften med koncert og selskabeligt samvær med Nordvestfyns privatorkester.

Torsdag den 19. februar kl. 19,30.

Oplæsning af skuespil ved Scharenberg, Husmandsskolen, Odense.

Onsdag den 11. marts kl. 19,30:

Foredrag ved højskolelærer S. Juul Andersen. Askov.

*Her ses Foredrags- og Ungdomsforeningens program for 1958-59.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv*

Af Gert Bacher og Jens Aage Bang Jensen

Trædrejeri og trævarefabrik i Balslev

Det lille firma begyndte oprindeligt omkring 1918 i baghuset på Margaardvej i Nørre Aaby, der hvor Super-Brugsen har P-plads nu. Det var min bedstefar, Carl Chr. Jensen, der var jerndrejer på "Grand" om dagen, som drejede træbal-dakiner og underlag til lampeudtag om aftenen. Der var hverken strøm eller motor til drejbænken, så den skulle trædes. Drengene gik dengang kun i skole hver anden dag, så der var altid een hjemme til at træde. På et tidspunkt blev der dog lagt strøm ind.

*Carl Christian Jensen
og hustru Olga. Foto i
privateje*

I 1931 flyttede familien til Drejergården i Balslev Nederby, som Carl Chr. arvede efter Peder Ibsen. Der var et rigtigt værksted, hvor Carl og hans sønner drejede frem til hans død i 1932. Så videreførte hans kone og min far, Knud Christian Jensen, som da var ungkarl og hjemmeboende, virksomheden. To brødre, Gunnar og Svend, der boede i Nederbyen i Balslev, arbejdede også på værkstedet. Carl Chr.s kone døde i 1942, så sidst i 1948 flyttede virksomheden til Balslev.

*Drejergården. Sid-
dende på trappeste-
nen Knud Christian
Jensen. År ca. 1931-
40. Foto i privateje*

Opførelse af værksted og bolig på Balslevvej 44 blev påbegyndt i 1948 af Knud Christian Jensen med muremester Frits Pedersen, Ejby og tømrermester Niels Ravn Jensen, Balslev som bygmestre og stod færdig 1/3 1949. Et lille trædrejeri der fremstillede klodser (underlag) til afbrydere og stikkontakter til elektrikere og elgrossister i hele landet. Senere drejedes tutter, kogler og bagstykker til de berømte Le Klint lamper.

*Knud Christian Jensen ca. 1950.
Foto i privateje*

*Trædrejeriet år ca.
1956. Staverne er
stabled højt. Her
stod de til tørre i
nogle måneder. Foto
i privateje*

Værkstedet var blevet færdigt, stuehuset blev først klar til indflytning 1/3 1949. Vi skulle ud af det hus, vi havde boet i midlertidigt. Jeg kan huske, at opvarmningen af værkstedet kom fra en stor kakkellovn, som havde stået i Balslev Forsamlingshus. Senere, ca. 1955-56, fik vi lagt centralvarme ind i stuehus og

værksted, det var Chr. ”Smed” i Mosegaard, der installerede det. Trækraften til maskinerne kom fra en motor, der stod midt i værkstedet. Ved hjælp af jern-aksler under loftet med forskellig størrelser træhjul påmonteret og drivremme ned til hver enkelt maskine, kunne vi afpasse hastigheden efter, hvad der skulle drejes.

Noget af det allerførste, der blev lavet, var disse runde underlag til loftlys. Foto i privateje

Der var beskæftiget 3-5 mand næsten året rundt. Det startede med, at Knud og en mand mere nogle gange var i skoven at hente træ sammen med en vognmand. I begyndelsen af 1950-erne var det Johs. Søndergård i Balslev. På sin lastbil kunne han have 4 rummeter på hver side, siden var det vognmand Jørgen Hansen i Balslev. Træet blev læsset i meterstykker og nogle gange i lange kævler. Så kom det hjem til værkstedet og blev savet ud i staver og sat på træpladsen til tørring et par måneder - der skulle jo helst være til et helt år. Nogle gange kom Rasmus ”Skovkusk” med lange fyrrestammer, som vi så selv skar op i

Columbustryk, som ses her, var træunderlag til lysafbrydere til montering uden på murværket. Det var et produkt, som blev lavet på drejeriet fra 1950erne og helt op til 1980. Foto i privateje

Klodser til montering udenpå murværket, dengang elektrikerrørerne lå udenpå murværket. Nogle af disse klodser (underlag) var af birke- eller elletræ. Foto i privateje

meterstykker. På værkstedet blev staverne høvlet i de rette størrelser og siden afkortet. Så skulle der bores huller, så de passede til afbryderne og stikkontakterne, sluttelig blev de imprægnerede. I store jutesække kom de ud til elgrossisterne enten kørt af fragtmand Ganløse i Ejby eller med toget. Engang kunne vi ikke skaffe træ nok til produktionen, så vores far måtte importere færdigtørret træ, som kom med jernbane fra Finland, såvidt jeg husker. Friis i Kavslunde var også leverandør af træ. Høvlingen og boringen gav en masse spåner. I starten kørte vi dem ned i mosen, men heldigvis fandt nogle lokale landmænd, bl.a. Jens Aage Bang Jensen, Mosegård, ud af, at spånerne kunne bruges til strøning ved høns og grise. Naboen, Arnold Madsen, havde røgeri, så også der gjorde savsmuldet gavn til koldrøgning (langtidsrøgning) af flæsk, skinker og pølser.

Vi havde stor produktion af klodser til indmuring i 1950'erne til sidst i 1960'erne.

Foto i privateje

I slutningen blev der lavet træklodser, som blev indstøbt i betonelementer på Boligbeton i Løsning til blandt andet byggeriet af Gjellerupparken sidst i 1960'erne. Jysk Betonelementfabrik i Kolding var en anden aftager af klodser til dæk- og facadeelementer. Det var tit, når vi var bagud med at få klodserne færdige, at vi selv måtte køre dem med personbil og trailer (10 sække ad gangen) til både Løsning og Kolding. I slutningen af 1960'erne blev træklodser afløst af plastic, som vi kender dem i dag.

Trædrejeriet var også et værksted, hvor byens skoledrenge kunne få lavet ting, bl.a. dragelister m.m. Ved siden af hovedproduktionen drejede værkstedet også stoleben til bl.a. Folmers møbelfabrik i Harndrup og William Jensen i Skrillinge. Disse fabrikker leverede selv det træ, der skulle bruges.

Fra midten af 1960'erne blev der lavet klodser til indstøbning i bygningsselementer. Foto i privateje

Le Klint

Fra ca. 1952 begyndte drejeriet at lave trædele til Le Klint lampefabrikken i Næsby. Det blev en stor artikel. Arbejdet bestod i, at der var 2 dele, der skulle drejes i træ. De første var sakselamperne, som blev lavet i tysk eg. Sakselampen bestod af et bagstykke plus 6-8-10 ”pinde”, som vi kaldte dem, de gik fra tutten ud til koglen. De blev smurt med linolie og hængt på jernpinde, så de ikke rørte ved hinanden. Derefter blev de hængt på rækker i et skab, inden man satte en gryde med 3-dobbelt salmiak under dem. Så hang de der til ”røgning” i få timer, hvorefter de var færdige. Nogle lamper, bl.a. små standerlamper, blev lavet i Cuba Mahogni. Lampeproduktionen beskæftigede ca. 2-3 mand i ca. 50 år.

Fra venstre kogler, tutter, som blev drejet, dernæst bagstykker til sakselamper og yderst til højre kugler med bly til standerlamper.

Foto i privateje

Kundskabens træ...

Ædle træsorter af højeste kvalitet håndplukkes til fremstillingen af Le Klint belysninger. Et frugtbart samarbejde mellem nogle af Danmarks førende designere og trækunstnere giver form til de exclusive Le Klint lamper, der over det meste af verden står som lysende eksempler på dansk brugskunst, når den er bedst. Som prikken over i'et den klassiske, håndfoldede Le Klint skærm.

Oplev de smukke Le Klint belysninger hos Deres lokale forhandler.

TELEFON
66 18 19 20
ANVISER NÆRMESTE
FORHANDLER

LE KLINT LAMPESKÆRM

PHOTO: A. WILDMANN, COPENHAGEN

Bent Jensen arbejder med Le Klint lamperne. Øverst ses sakselampen. Nederst ses den store standerlampe med trækuglen med bly i som kontravægt på lampearmen.
Foto: Brochure for Le Klint

Balslevvej 44 år ca. 1955-60. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

I 1973 overtog tredje generation værkstedet og kørte det frem til år ca. 2002, hvor fabrikken blev lukket ned. Drejeriets førstemand, Hans Peder Hansen, havde fået et fysisk handicap ved en trafikulykke. Han arbejdede derfor fra sidst i 1950erne til ca. 1977 for drejeriet hjemme på sit eget værksted på adressen Limosevej 8, hvor han fik træet leveret.

*Hans Peder Hansen i sit værksted
ca. 1970. Foto i privateje*

Fortalt af Jørgen Jensen, Balslev, som han husker det. Årstal er ca. årstal

Balslev Købmandsbutik

Finn Krupsdahl Sørensen fortæller erindringer fra hans forældre Gunhild og Ejnar Sørensens tid, som Købmand i Balslev Sogn. Ejnar er født i Balslev Nederby. Gunhild er født i Stakroge i Vestjylland. Gunhild arbejdede på Børnehjemmet i Nørre Aaby, og de lærte hinanden at kende ved Folkedans i Nørre Aaby.

Indledning

Balslev Købmandsbutik er et af de ældste huse i Balslev Kirkeby. Huset er bygget omkring ca. 1850. Den første kendte ejer af huset var rebslager Hans Pedersen og hans kone Kirsten Marie. Huset blev solgt til Marie og Hans Rasmussen, som startede Købmandsbutikken. I året 1949 overtog Bertha og Karl Damgaard butikken.

Den 1. november 1965 købte mor og far Balslev Købmandsbutik af Bertha Damgård. Bertha havde flere gange spurgt far, om han ikke ville købe butikken. Far og mor tog springet fra at være fjerkræhandler, træskomager og benzinforhandler i Balslev Nederby til at være Købmand i Balslev Kirkeby, og fik benzinsalget med derop.

Ejnar, Gunhild, Lissy og Finn Sørensen. Foto i privateje og i Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Fars sygdom udviklede sig i 1980'erne, og butikken blev sat til salg og solgt den 11. juli 1987. Der var 2 købere til butikken; en familie fra Herning og Arne Eriksen. Ejby Ejendomshandel ved Villy Jacobsen stod for salget. Begge købere var købmandsuddannede, og Willy anbefalede mor og far, at sige ja til den køber, som først sagde ja. Det gjorde begge købere samtidig. Mor og far syntes, at Arne og Yvonne Eriksen skulle have butikken, idet Arne kom fra Balslev.

Ansatte

Bertha hjalp til i begyndelsen, og snart blev der ansat 1 ung pige som butikshjælp. Pigerne var ansat i lange perioder. De fleste i 2 år og enkelte i 3 år. Derudover var der ofte en ung pige, som også var der efter skoletid. Ved højtider og andre travle perioder kom Viggo skolelærer og hjalp i butikken. Viggo har været en stor del af vores familie i alle årene. Viggo var skyld i, at mor og far kunne tage på bilferie i Sydtykland og Østrig. Viggo og pigen Anne i butikken (som kom fra Lunghøj) passede butikken i 4 dage i forbindelse med påsken. Det var den eneste ferie mor og far havde i de 22 år, de havde butikken. I de sidste år af dette butiksliv var far syg og ofte på sygehuset. Vi behøvede ikke at spørge Viggo om hjælp, han kom selv og helt automatisk hjalp til i butikken. Viggo havde en stor andel i, at mor og far fik mulighed for at slutte et fantastisk dejligt og spændende arbejdsliv i Købmandsbutikken på en god måde. Mange af pigerne boede hos os, og derved blev de en del af familien og var med til alt, hvad der foregik i Balslev Sogn.

Åbningstid

Der var en meget stram lukkelov. Der var mulighed for at holde åbent på ugens 6 dage, idet søndag var/er en helligdag. Mor og far sørgede for at udnytte åbningstiderne mest muligt. Åbningstiderne var derfor fra kl. 7.00, så at alle der skulle på arbejde, kunne komme forbi og få deres personlige ting. Far lukkede dog mælkeemanden ind kl. 6 for at få de friske mejerivarer i køleren. Lukketiderne var strenge. Det betød, at mandag til torsdag skulle der lukkes kl. 17.30. Fredag kl. 20 og Lørdag kl. 14. Søndag i december var der mulighed for at holde åben fra kl. 10 – 16.

Varesortiment

Det begyndte med mange forskellige kolonialvarer, tipstjeneste, pyntegran til kirkegården, juletræer, petroleum og lånetøj, som var diverse service, køkken-ting og en stor kedel til at koge suppe i. Gulf Benzin til biler og Gulf farvet benzin til traktorerne tog, som tidligere nævnt, mor og far med fra Balslev Norderby. Meget hurtigt blev sortimentet udvidet med: Køler til mælkeprodukter. Fryser til frostvarer og salg af is. Isenkram, såsom glas, kopper, bestik, skåle,

fade, figurer, væggeure med mere. Legetøj. Redskaber til haven, søm, skruer og maling. Brændsel, cement. Sprit i løs vægt. Gas til husholdning, korntrørringsanlæg og varmeanlæg i kylling- og andehuse. Korn og foder til dyr. Gift til private. Gulf fyringsolie til husene og Gulf dieselolie til landmændenes traktorer. Gulf, som senere blev købt af Q8. Ejby Kommune spurgte mor og far, om de ville stå for udlejning af forsamlingshuset og sørge for, at der var fyringsolie i tanken, så der altid var varme i forsamlingshuset.

Vareture

Kunderne ringede og bestilte varer, og far kørte ud og hentede kontrabøger, hvori kunderne havde skrevet, hvilke varer de skulle bruge. Nogle betalte varerne, når de blev leveret på vareturere og andre betalte det månedligt, når de fik løn. Var kunderne ikke hjemme, når han kom med varerne, så lagde han frostvarerne i fryseren og kølevarerne i køleskabet. Der var følgende 4 faste varetursruter:

Tur 1: Balslev Nederby og Limose, som blev udvidet til også at være Sandmarken og Tybrind

Tur 2: Balslev Overby, som også blev udvidet med Balslev Kirkeby, idet der var mange ældre på Granlyvej

Tur 3: Mosegård og Byllerup.

Tur 4: Balslevvej og Ejby, som blev udvidet med Gl. Ejby

Arbejdsliv

Mor og far glædede sig hver dag til at åbne butikken og sige god dag og ekspe dere de mange trofaste kunder, som der har været mange af i alle butiksårene. Arbejdsdagene kunne godt være lange, men det hørte vi aldrig, at de sagde noget til. Far åbnede butikken om morgenen kl. 7. Mor fik lov til at vente med at begynde kl. 8, men så fik far også en halv times hvil ved middagstid. Når butikken var lukket, fik vi aftensmad, og derefter begyndte mor og far at fylde varer på hylderne. Deres arbejdsdag var ofte først slut kl. 22.

Hvert år ved juletid fik alle kunderne en gave og en kalender. På vareturere var der i varekassen til familien altid 1 stk. chokolade, enten mørk Senator eller lys Pernille alt efter kundernes smag. Mange børn fik et stykke slik, når de kom og handlede alene eller sammen med deres forældre. Da jeg blev større, hjalp jeg også til med at ordne flasker, rydde op, køre ud med brændsel og korn. Sonja's Keld (genboen) har senere sagt til mig, at han var klar over, at når radioen lørdag eftermiddag spillede højt (ofte dansktoppen), så var Finn i gang med ordne flasker og rydde op. Det gjorde ikke noget, at det var høj musik, for så kunne både Keld og jeg høre det, sagde han. Det, at ordne flasker, larmede også meget.

Julen begyndte hos mor og far i august måned; idet Kolgros I Odense, som leverede købmandsvarer, havde juleudstilling og indkøb for alle Købmændene. Skovs Isenkram i Kolding havde tilsvarende en udstilling for deres julevarer, og det var her, kundernes julegave blev besluttet og købt. Hvert år til jul fik kunderne, som tidligere nævnt, en kalender og en julegave. Butikken har igennem årene været tilknyttet købmanskæderne hos Kolgros (senere Dagrofa), Spar, Centra og Dankøb. Den stigende omsætning var åsag til navneskiftene. I vores familie er vi opvokset med - først kunderne – og derefter kunderne. Hvis kunderne var tilfredse, så havde mor og far det bedst. Rigtig mange kunder havde stor tillid til mor og far, og de talte med dem om alt. Kunderne var klar over, at det ikke kom videre til andre. Det har været fantastisk dejligt for mig at tænke tilbage på alle de gode minder fra Balslev Købmandsbutik.

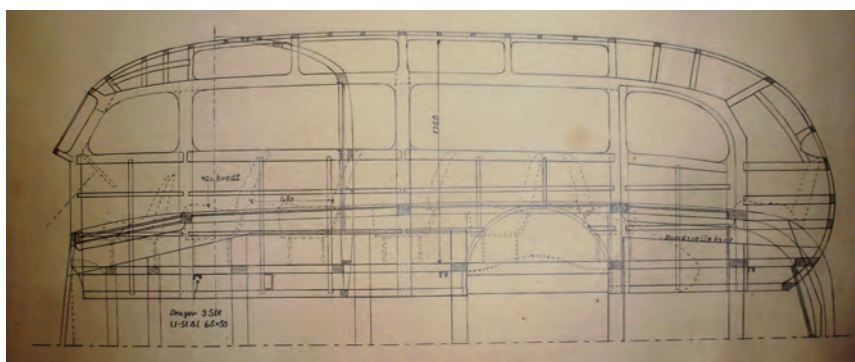
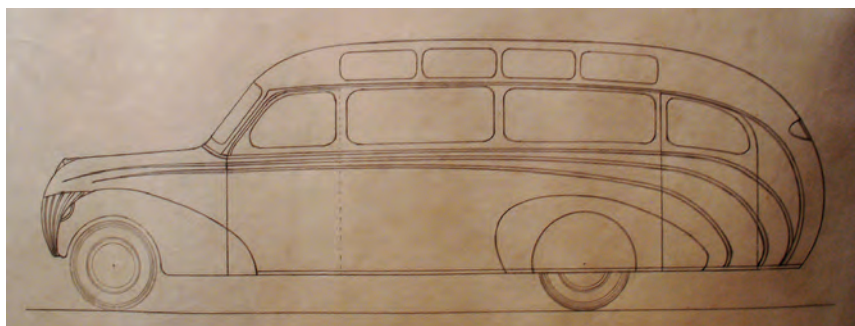
Af Finn Krupsdahl Sørensen

Købmandsbutikken oktober 1980. Foto i privateje

Karetmager L.P. Madsen og sønner

Firmaet blev startet af Lars Peder Madsen, vistnok omkring år 1903, og siden er sønnerne, Carlo, født 1901, og Arnold, født 1902, kommet med i firmaet. Jeg kan først huske fra omkring 1950, men min far fortalte, at de under Anden Verdenskrig blandt andet svejsede generatorer til biler, og at der var både sven- de og lærlinge ansat. Karetværkstedet i Balslev overtog Arnold og Carlo efter deres far, og det blev en stor og god forretning, hvor der blev bygget mange slags køretøjer og foretaget reparationer. Under og efter verdenskrigen var der stor mangel på energi til opvarmning af boliger m.m., også der så Carlo og Arnold forretningsmuligheder. Jeg kan selv huske, at de opbyggede en rutebil i træskellet og siden beklædte det med plade. De lastbiler, de byggede op, kom kørende med bare 4 hjul og en motor, hvor de sad på en trækasse og styrede den. Så gik de igang med at bygge først førerhus og siden lad. Det var spændende for os børn at se på. Eet år lavede værkstedet trælåd på vistnok 10 biler til Odense Ægpakkeri.

Omnibus eller rutebil på Ford chassis, Model 815 V8, 26 personer magen til dem værkstedet byggede. Tegninger lavet af Jørgen Robert Jørgensen, Nørregade, Ejby. Tegninger venligst udlånt af Finn Fejer

Der blev også lavet både fire-og tohjulede landbrugsvogne foruden reparationer af næsten alt. Der blev lavet centralvarme ude på flere gårde, og hvis der sprang en båndsavklinge på vores drejeri, måtte vi op til Arnold og have den loddet. Hvis vi skulle lave noget i jern, kunne vi bare selv gå og lave det, det var ret spændende. Jo, der var virkelig gang i forretningen.

*Anna og Lars Peder Madsen
nyder deres otium.
Foto i privateje*

*Karetmagerværkstedet ca. 1951. T.v. første værksted, t.h. det nye.
Foto: Sylvest Jensen, Hillerød*

Carlo havde næse for forretningsmuligheder. Foruden sit værksted havde han entreprenørvirksomhed til at grave tørv fra omegnens moser bl.a. fra Gjelbjergs og Mosegaard Nørregårds moser og i Ejby Mose.

Tørvegravning ved Nørregård i Mosegård. Carlo Madsen med hunden. I tørvegraven ses Svend Nielsen. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Da brødrene kom lidt op i årene, kørte de værkstedet hver for sig. Arnold begyndte at lave havemøbler i jernrør, som han bukkede til stole og borde. Bordplade, sæde og ryg var af trælister. Havemøblerne blev en stor succes. Arnold

*Carlo Madsen som ung.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv*

*Carlo og Marie på sølvbryllupsdagen 1954.
Privat foto*

havde, som andet steds beskrevet, et røgeri hjemme på Balslevvej 46, hvor folk kunne få deres varer røget. Da Arnold døde i 1976, var værkstedet nærmest lukket. Carlo begyndte så at passe Balslev Vandværk i nogle år plus andre gøremål. Det skal også nævnes, at Carlo var en usædvanlig dygtig og ivrig skytte i Balslev Skytteforening. Han tog gerne de unge under sine vinger, således var Jørgen Jensen på Carlos opfordring med til Landsstævnet i Vingsted i 1961. En oplevelse, der gjorde et stort indtryk på en dengang 18-årig ung mand. Carlo døde i 1990.

*Carlo Madsens Wauxhall
foran værksted og benzin-
stander år 1954.
Foto i privateje*

”Maler Eriksen” i Balslev

Han hed faktisk Laurits Peter Eriksen og var født i Odense, men bosat i Balslev fra 1909 og blev aldrig kaldt andet end ”Maler Eriksen”. Han malede og tapetserede for beboere i omegnen af Balslev og Mosegaard. Han var også lidt af en kunstner, har bl.a. malet et kunstværk over scenen i Balslev Forsamlingshus.

”Maler Eriksens” dekoration over scenen i forsamlingshuset. Tekst: ”Være øvet til dåd, når luren kalder” Foto: Hans Jensen, år 2018

Motivet er en mand, der står og blæser på en lur. Der står under billedet. (Vær øvet til dåd når luren kalder). Han malede også mønstre på lofter og vægge bl.a. på Mosegård Nørregård. Eriksen boede i begyndelsen på Limosevej, hvor han byggede en etage mere ovenpå, så det gav plads til en lejlighed ekstra. På sine ældre dage flyttede han i en lejlighed lidt længere ude, på Balslevvej nr. 45. Ud over malerarbejdet var han stærkt politisk interesseret og skrev skarpe læserbreve. Især huskes han for at tale autoriteterne midt imod, da de ønskede af nedlægge den gamle præstegård på grund af forfald og bygge en ny i Ejby som erstatning.

*"Maler Eriksen" år ca. 1950.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv*

*Det hvide hus i 2 plan var "Maler Eriksens" første bopæl i Balslev.
Foto: Sylvest Jensen, Hillerød år 1990*

Tømrer Niels Ravn i Balslev

Niels Ravn Jensen blev født i 1904 i Jylland og gift med Mathilde fra Kerte i 1928. Købte derpå hus på Balslev Mindevej 4, hvor han lavede værksted i bagerste stue, men flyttede derefter i kælderen nogle år. Et nyt tømrerværksted blev bygget i 1942. Ravn arbejdede som førstesvend i Kerte og Ørsbjerg, inden han begyndte at arbejde for sig selv i Balslev. Han fortsatte dog arbejdet nogle år i Kerte, indtil der var arbejde nok i Balslev. Da firmaet var på sit højeste, havde han to svende og en lærling ansat. Ud over kunder i Balslev var der også kunder i Mosegaard og Ørslev. Der var stort brug for en tømrer til at arbejde med at få bygningerne sat i stand efter de magre år i 1930-erne og den efterfølgende verdenskrig. Ravn startede med stor Motorcykel, B-S-A, inden han købte en lille bil. I 1975 trappede Niels ned uden dog at lægge værktøjet helt på hylden. I 1987 lavede han således børnestole til tre oldebørn. Træet var fra fældede nøddebuske i haven. (Stolene findes endnu).

Niels Ravn og hustru Mathilde år ca. 1950. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

*Mindevej 4, år 1990.
Foto: Viggo Jensen.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv*

En dramatisk teatertur

Peter Nørregaard Hansen fra Mosegård og Jørgen Jensen fra Balslev mindes en teatertur i 1955 til Odense med ældste klasser på Balslev Skole. Forestillingen var frk. Nitouche. På vejen hjem med Kidholms bus fra Sandager gik turen op ad Jernbanegade ud på Østre Stationsvej. På Østre Stationsvej kom en kølevogn kørende på vej hen imod banegården. Kølevognen ramte bussen i siden ud for chaufførens plads. Farten var heldigvis ikke høj, så ingen af de 18 børn kom noget til, kun en af lærerinderne, fru Carstensen, blev lettere kvæstet. På billedet ses en trolleybus med nød og næppe knibe sig forbi ulykkesbussen.

*Det dramatiske uheld. Fyns Stiftstidendes pressefotos.
Stadsarkivet, Odense på Arkiv.dk*

Af Peder Nørregaard Hansen og Jørgen Jensen

Andre historiske tildragelser med lokalt islæt

I Balslev sogn fødtes antagelig 1745 maleren Jens Juel. I sognet fødtes endvidere 1810 kunstsamlere Frederik Sigfred Bang, søn af sognepræst i Balslev, Laurits Bang. Frederik havde en glørværdig karriere i bankverdenen i København, var yderst afholdt og blev belønnet med Ridder af Dannebrog i 1856, Dannebrogsmænd i 1869 og den yderst sjældne Fortjenstmedalje i Guld i 1876. I boet efter ham var der over 20.000 kobberstik, som solgtes på auktion.

På Boyes Banke blev falskmøntneren og morderen Jens Henrik Boye henrettet i 1856. Fyns første folkevalgte Biskop var Anders Jensen Rud, født i 1868, søn af gårdejer Jens Jensen, Balslev. Rud-efternavnet fik han ved Kgl. Bevilling i 1893. Efter en tid som præst i Kavslunde blev han biskop i Odense fra 1922-1938.

Forbryderen Jens Henrik Christiansen Boye henrettes på Boyes Banke en augustmorgen 1856. Maleri af Peder Øbro Hansen. Scene fra DVD-filmen om Boyes Bande spillet af mere end 100 lokale amatørskuespillere og statister og optaget af Balslev Foredragsforening i 1991. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

En anden, som gjorde fornem karriere, var Hans Nielsen, som blev født i 1869 i Balslev af teglværksarbejder Niels Nielsen. Hans blev journalist og redaktør. 1909 valgtes han ind i politik for Socialdemokratiet i Horsens. Var i mange år leder af partiets provinspresse og blev i politik til sin død 1939. Han var rigs-dagsmand, politisk ordfører, ven og omgangsfælle med Thorvald Stauning.

Gårdmandskonen Johanne Andersen, Mosegård og hendes datter Ingefred Juul Andersen var begge meget aktive, kendte og respekterede i kvindebevægelsen og valgt til Landstinget . Ingefred var bl.a. leder af Statens Husholdningsråd m.m. En historie, der fortjener at blive fortalt engang.

Mindesten for maleren Jens Juel, født 12-5 1745 i Balslev. Stenen blev sat i 1995, og afsløret af museumsinspektør Charlotte Christensen på 250- årsdagen for Juels fødsel. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Balslev lever

Balslev er ikke kun historier fra en svunden tid. Det tidligere selvstændige sogn lever i bedste velgående, som det ses af publikationens artikler. Af virksomheder skal især nævnes Sunny Juice, som blev startet i 1974 af Svend Flesner ved siden af sin frugtplantage. Firmaet har levet sit stille liv gennem mange år, men kom med eet på landkortet, da man startede med at tappe kildevand fra Balslevs undergrund og fylde det på 1/2 liters kartoner til salg over det ganske land. Sunny Juice drives i dag af direktør Bettina Flesner Rejkjær.

Majfesten

Foredrags- og Ungdomsforeningen stod også bag Majfesterne, som startede op igen i 1981. Deltagerne blev afhentet med traktor og vogn pyntet med bøgegrene på forskellige opsamlingssteder, bl.a. Bystævnet i Mosegård for at køre til Balslev Sportsplads. Først blev der sunget og danset om Majstangen. Så var der spisning og festtale i teltet. Det hele sluttede med dans. Op imod 120 deltog i det traditionsrige arrangement, som eksisterede i godt 25 år.

Balslev:

Majfesten...

At Majfesten i Balslev i lørdags blev en dundrende succes, var bestemt ikke vejrgudernes skyld. For de meldte sig med skylregn, netop som dansen om majstangen skulle til at begynde og jagede deltagerne inden døre i det store telt på festpladsen bag kirken. Regnen og en kølig blæst tvang også mange, specielt unge piger, til at skynde sig hjem og skifte til varmt tøj, efter at indledningsdansen var overstået, og set betød, at festens start trak noget længere ud end beregnet.

Men da alle godt 120 deltagere først var bænket under den skærmende telt-dug, var der ikke noget i vejen med stemningen. Der blev snakket, leet, sunget og danset, om ikke til den lyse morgen, så dog hen på de små timer. Blandt gæsterne sås bl.a. borgmester Karl-Aage Nielsen og hans frue, som fik en festlig og fornøjelig aften sammen med Balslevborgerne, der endnu en gang slog fast, at de har et særligt talent for at hygge sig sammen.

Avisen skrev i 1982.

Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

*Ejby Kommunes
Lokalhistoriske Arkiv*

Af Jens Aage Bang Jensen

Balslevfestival

Balslevfestivalen har siden 2001 leveret sommerrock for et stadig stigende publikum. Ikke færre end 100 frivillige hjælpere, heraf flere uden for Balslev, møder op år efter år for at give et nap med. En meget engageret bestyrelse plus en halv snes medhjælpere sørger for i ugen op til og på selve dagen sammen med de mange frivillige, at alt kommer op at stå og bliver pillet ned igen. Alle aldre sikres en god oplevelse. Der er børneland med hoppeborg og børnecirkus, ansigtsmaling og tegning m.m. Der er spejdere på pladsen. Der er mad og drikkevarer til en pris, hvor alle kan være med. Der sælges særlige bedste-forældrebilletter, så bedste-forældrene har mulighed for at være sammen med børnene og tage dem med hjem, inden voksendelen går i gang. Festivalen har over årene udviklet sig til nu at kunne præsentere 13 timers nonstopmusik fra 2 scener. Musikerne bliver kun aflønnet, hvis festivalen genererer overskud. På trods af denne usikkerhed, kommer orkestrene gerne og spiller. Skulle man aflønne deres normale honorarer, ville en økonomisk øretæve tage livet af festivalen. Derfor kører festivalen på 18. år til glæde for lokalsamfundet og de mange gæster, som hvert år finder vej til Balslev.

Familiehygge på festivalpladsen. Foto i privateje

11 timers nonstopmusik til glæde for de mange festivalgæster. Foto i privateje

Balslev Børnedyrskue

Balslev Foredragsforenings årlige børnedyrskue giver også genlyd langt uden for Balslev. Det er Fyns næststørste dyrskue kun overgået af dyrskuet i Odense. 450-500 gæster årligt dyrskuet, som har eksisteret i imponerende 36 år. Hjælperne render ikke sådan af pladsen.

Berit Buch har således været med til at arrangere i mere end 25 år. Børnedyrskuet er meget mere end glæden ved at se børnenes glæde ved deres dyr, der omfatter husdyr som heste, geder og fjerkræ, og ikke mindst kæledyr som hunde, katte, kaniner, fugle, krybdyr m.fl., det er også lokalbefolkningens møde på kryds og tværs af alder og interesser.

*En udstiller viser sin kornsnog frem.
Foto i privateje*

Der er mange aktiviteter såsom ansigtsmaling, tombola, forhindringsbaner for børn, hoppeborg, flødebollemaskine, ringridning og sågar hønseskidning. Nordvestfyns Kaninhop udstiller for blot at nævne nogle af aktiviteterne, og så er der præmier til alle udstillede dyr og selvfølgelig mad- og drikkevarer til skuets mange gæster. Så ingen behøver at gå tomhændet eller sultne hjem fra den populære søndag på Balslev Sportsplads.

Stor aktivitet på dyrskuepladsen. År 2010. Foto i privateje

En stolt rytterske. År 2010. Foto i privateje

Dette årsskrift fortæller kun om de store linier i sognet Balslevs lange historie. Der kunne skrives tykke bøger om livet fra de første mennesker satte deres fod her og op til i dag. Men vi håber, at vi med denne publikation har sat et lille beskedent aftryk af nogle af sognets vigtige begivenheder.

Redaktionen.

Kvindelige gymnaster foran forsamlingshuset i 1920'erne.

Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Gymnaster ved indvielsen af forsamlingshuset i 1907.

Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

*Balslev Ungdomsforening på udflugt år ca. 1917.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv*

*Kirken og det lille hus, som må være en del af skolen. År ca. 1905-15.
Farvelagt postkort. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv*

Dilettant i Balslev år ca. 1950. "Sådan er der så meget."

Leder var lærer Nielsen. Øverste rk. fra venstre: 1. Emil Skov Nielsen, Mosegård, 2. Preben Larsen, nu Ejby Nørregade, 3. Fodermester på Granlygård, 4. Marius Moritsen, Mosegård, 5. Frede Lundsgård, Mosegård, 6. Maler Eriksen, Balslevvejen, 7. Jørgen Pedersen, Balslev, 8. Vagn Pedersen, Balslev, 9. Fodermester i Overbyen. Nederste rk. fra venstre: 10. Christine Søndergaard, Balslev, 11. Bent Jensen, Knud Jensens søn, 12. Knud Jensen, Drejer, Balslev, 13. Johanne Nielsen, Limose, 14. Preben Moritsen, Mosegård, 15. Theodor Pedersen, Balslev, 16. Kirsten Nielsen, lærerens datter. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

*Balslev skytter med Anker Pedersen. År ca. 1950.
Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv*

Majfest på Balslev Lundegård år 1954. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Æbleplukning år 1910 i Balslev. Bødkerens Marie, Hans Peders Anna, Knud og Regnar Bang. Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Balslev folkedansere. Nummereret navneliste findes på arkivet ved billedet. Navne: (ikke alle er kendte).

Erna Harlek, Mindevej 16, Balslev, Palle Nordahl Harlek, Mindevej 16, Balslev, Sigrid (tjente hos Iver Iversen, Balslev Lundegård), Harry Andersen, tømrer, Limosevej 24, Limose, Jonna Knudsen, Limosevej 4, Balslev, Jørgen Pedersen, Vigsbjerg, Fyrstegyden 8, Balslev, Birthe Hellegård Madsen, Hellegården, Mindevej, Balslev, Erik Korsgård Hansen, Korsgård, Krogen 2, Balslev, Hans Thorvald Eriksen, Højgård, Fyrstegyden 3, Balslev, Julie "barber" Andersen, Edna Larsen, (boede hos forældrene skomageren og Caroline), Ejnar Sørensen, Fyrstegyden 2, Balslev, senere købmand, Theodor Pedersen, Mindevej 16, Balslev, Erna Marie Eriksen, Højgård, Fyrstegyden 3, Balslev, Ella Larsen, skomagerens hus, (søster til Edna), Anne Elisabeth "Lise" Davidsen, Mindevej, Balslev, Jørgen Peder Jakobsen, Skovridergården, Mindevej 13, Balslev, Anna Christiansen, (Fischers hus), Jens Iver Nørgaard, Emteker, (tjente på Damgård), Inger Christensen (tjente på Krogen 6, Balslev hos H.M.) Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Ønsker du at se mere om Balslev sogn eller de 9 øvrige sogne under vores arkiv, så kig over på arkivet, Stationsvej 25, Brenderup tirsdag aften 19.30-21.30. Onsdag formiddag vil der også være medarbejdere på arkivet, så ring og få en aftale på 8888 5249. Du kan også besøge vores hjemmeside, [www.EjbyArkiv](http://www.EjbyArkiv.dk), og sidst men ikke mindst gå på nettet på Arkiv.dk, hvor du finder ca. 1100 registrerede billeder og ca. 900 andre arkivalier alene for Balslev sogns vedkommende. God jagt.

Kilder:

Landsbyhistorisk oversigt, Fyns Amt

Ejby Kommunes Lokalhistoriske Arkiv

Statens Arkiver, kirkebøger, folketællinger

Kortforsyningen, matrikelkort

Family Search, familiehistorie

Slægten Balslev af Lars Chr.- og Birgitte Balslev

Jørgen Jensen, Trædrejeriet, karetmager Madsen, maler Eriksen, tømrer Ravn

Bent Jensen, trædrejeriet

Peder Nørregaard Hansen, Balslev gennem tiderne, andre historiske tildragelser

Jens Aage Bang Jensen, Balslev Kirkes restaurering. Forsamlingshuset

Kgl. Bibliotek: Danmarksetfralufte

Kortinfo, Middelfart Kommune

Dansk Biografisk Leksikon, Gyldendal

Melfarposten

TAK til alle, som har gjort det muligt at få denne publikation skrevet og formidlet ud

Dilettant i forsamlingshuset år 1995. Bagest fra venstre: 1. Marianne Vendelbo Jensen, 2. Jeanne Jensen, 3. Lars Ole Krabbe, 4. Betina Marita Dalskov, 5. Bjarke Kamp Eriksen, 6. Britt Bagge Pedersen. Siddende fra venstre: 1. Uffe Kamp Eriksen, 2. Kim Bagge Pedersen, 3. Pia Smed, 4. Ane Kirstine Brøgger Led, 5. Gitte Brøgger Led, 6. Marie Louise Hansen (med kyse på), 7. Benjamin Østergård Hansen

Balslev Ungdomsforenings herre håndboldhold år 1969. Bagest fra venstre: Kristian Lohmann, Niels Jørgen Rud, Tage Martinsen, Finn Greve, Kaj Nielsen, Willy Jacobsen. Forrest fra venstre: Henning Fredsøe, Jørgen Hansen, Jørgen Nielsen.